SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 169. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 3, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го ВЕРЕСНЯ 1988 Ч. 169. РІК XCV.

ЗАКЛИК

ДО ЧЛЕНІВ УНС

Цього року український нарід відзначає славні роковини, коли 1000 років тому київський князь Володимир Великий запровадив християнство в Київській Русі-Україні. Впровадження християнства стало великою подією не тільки у житті наших предків, але для всіх поколінь їх нащадків. Християнство принесло нову інституцію, Церкву, і через неї причинилося до розвитку письменства, науки, музики, архітектури, законодавства і дало початок новій культурі.

Ці славні роковини відзначають всі вільні українці в діяспорі якнайбільш величаво, бо на це заслуговує собі цей наш неперевсічний ювілей.

Хотіли вшанувати його й українці на своїй батьківщині, але влада їм цього не дозволила. Тому святкують його тільки потайки і світ про це майже не знає. Не знає тому, що весь могутній пропагандивний московсько-совєтський апарат від років змобілізований на те, щоб розголошувати брехню, що це є святкування 1000-річчя хрищення Росії. Тому на нас, вільних українців, спадає обов'язок стати в обороні історичної правди нашої славної і великої спадщини та нашого історичного самовизначення.

Вже відбулися крайові і міжнародні наукові конференції, симпозіюми, а також центральні святкування наших Церков. Відзначували вже цей ювілей майже всі громади, зорганізовані у стейтових, метрополітальних чи міських комітетах. Тепер зближаємося до центральних кульмінаційних святкувань цілої української громади в Америці, у Вашингтоні. Там, у днях 7-го, 8-го і 9-го жовтня, ц.р., ми всі солідарно і соборно, без огляду на віровизнання, мусимо задемонструвати перед американським урядом і перед цілим світом, що ми домагаємося від комуністичної Москви визнання Української Православної Церкви і Української Католицької Церкви в Україні, щоб наші брати і сестри могли свобідно, так як ми, хвалити Бога у своїх церквах.

Нашою великою присутністю на всіх запляннованих імпрезах, походах і демонстраціях мусимо дати доказ, що українці в Америці плекають свою релігію, культуру і звичаї, болють недолею і неволею їх братів в Україні та будуть змагати своїми впливами в Американському уряді до того, щоб і на Україні український нарід став господарем на своїй власній землі.

Шановні і Дорогі Члени УНС!

Союзовці завжди давали ініціятиву всім громадським акціям і були їх промоторами. Ці центральні святкування дають нам рідкісну нагоду стати в обороні наших Церков, нашої прадідної історії і культури, що їх Москва від віків старається нам відібрати.

Тому закликаємо всіх членів УНСоюзу, Управи Відділів та Управи Округжних Комітетів організувати автобусові поїздки до Вашингтону на ці центральні святкування 7-го, 8-го і 9-го жовтня ц.р. Українці в Україні не можуть свобідно і належно відзначити цю 1000-літню Подію. Тому, ми тут, у країні найбільшої свободи, мусимо за них це зробити.

Постарайтеся, щоб не було ані одного Відділу УНСоюзу, члени якого не взяли б участи у центральних святкуваннях 1000-ліття Християнства України.

Слідкуйте за всіми дальшими інформаціями, що їх у пресі подаватиме Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні.

Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ СУДДЯ ПОГОДИВСЯ БУТИ ОБОРОНЦЕМ ДЕМ'ЯНЮКА

Єрусалим. — Як повідом ляє агентство Ассошіейтед Пресс колишній суддя ізраїльського суду Дов Ейтан погодився бути оборонцем Івана Дем'янюка разом із двома іншими адвокатами, що досі боронили оскарженого українця.

Д. Ейтан, який має 53 роки та останніх 17 років працював як суддя в суді єрусалимського дистрикту, пішов на емеритуру в 1983 році. Єрусалимський тижневик „Котерат рашіт", коментуючи згоду Д. Ейтана боронити в апеляційному суді І. Дем'янюка, уважає, що це додасть йому слави і престижу.

На запити журналістів чому Д. Ейтан погодився боронити українця, якого усі уважають воєнним злочинцем і славним „Іваном Грозним", він відповів, що довго надумувався, коли отримав таку пропозицію від родини оскарженого. Він визнав, однак, як адвокат що цей випадок є гідний оборони і що кожний людині належиться оборона.

Агентство Ассошіейтед Пресс, подаючи цю вістку інформує коротко про причини, для яких І. Дем'янюка триччленним судом під проводом Дова Левіна, як також про те, що інший оборонець І. Дем'янюка приятель Д. Ейтана Йорам Шефтель, який від початку включився в оборону, зустрічається постійно із суворою критикою своїх земляків. Д. Ейтан, однак, заявив в часі інтерв'ю, що він не журиться реакцією публіки на його згоду боронити Дем'янюка.

П. Рубан буде гостем українців у Філядельфії

Філядельфія, Па. — Комітет Оборони Національних і Людських Прав України запросив в гостину недавно прибулого з України довголітнього політв'язня і мистця-інтарсиста Петра Рубана. Зустріч із українським громадянством Філядельфії відбудеться в неділю, 11-го вересня ц.р., о год. 6:30 вечора у великій залі Українського Освітньо-Культурного Центру при 700 Сідар Ровд. Вступ 10 дол. від особи.

Організатори зустрічі надіються на численну участь українців Філядельфії, які будуть мати змогу вперше послухати розповіді мистця, що 22 роки перебував у совєтських в'язницях і концтаборах.

Появилася книжка пастора Гр. Домашовця

Морріс Плейнс, Н. Дж. — Цього року Видавництво Кирило Методіївського Братства випустило тут своє чергове видання — 220-сторінкову книжку пастора Григорія Домашовця п.з. „На порозі третього тисячоріччя".

У цій книжці, в ясноселеній твердій обгортці, можна прочитати статті на історичні і сучасні теми у чотирьох підрозділах: 1) Статті на наукові теми; 2) У Тисячоріччя Хрищення України; 3) Подружнє життя і мирний світ; 4) „Чи існує інтернаціональна змова?"

Книжку цю — в ціні 15-ох дол. — можна набути, звернувшись на адресу: Rev. G. Domashovetz, 34 Park Place Morris Plains, N.J. 07950.

Український Музей у Стемфорді готується до Українського Дня — Тисячоліття

Стемфорд, Конн. (В Ленсік). — Культурний Осередок у Стемфорді, Конн., прикладає свою частку до всенародного святкування Тисячоліття, поміж іншими активностями, готуючись до Українського Дня „Стейту Коннектикат, що відбудеться в неділю, 11-го вересня.

Владика Василь Лостен подбав про величаві святкування в Ню Йорку, де, як знаємо, відбулась торжественна Служба Божа з участю місцевого Кардинала О'Коннора з його знаменитою проповіддю та участю найвищого достойника Католицької Церкви після Папи, Кардинала Кассароллі. Американська преса широко писала про ці наші святкування.

Українські громади влаштовували свята Тисячоліття, користаючи із експонатів, які є власністю Українського Музею в Стемфорді. Багаті збірки ікон послужили при святкуваннях в Мангаттен коледжі, в Гартфорді, Бріджпорті в парохії і в Секрет Гарт університеті. Ці ікони — це чудові копії образів майже усіх важніших чудотворних місцевостей в Україні. Копії виконала мисткиня мгр Ярослава Кінаць. Музей має також старовинні ікони зі збірки панства Скубіків. Ці ікони будуть виставлені в час „Українського Дня" стейту Коннектикат в неділю, 11-го вересня ц.р.

При тому, дякуючи вивільності Українського Музею в Ню Йорку, буде тут у час „Українського Дня" виставка „Українські Спадщини".

Це дуже цінна збірка, яка буде виставлена в просторих приміщеннях Стемфордського Музею. Крім того будуть експоновані стародруки, дійсно унікати, які маємо в цій колекції і які на той день будуть показані Організатори „Українського Дня" сподіваються, що

(Закінчення на стор. 3)

А. СОЛЖЕНІЦИН ВИБРАНИЙ ЧЛЕНОМ КОМІСІЇ ДЛЯ СПОРУДЖЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ЖЕРТВАМ СТАЛІНСЬКОГО ТЕРОРУ

Москва. — Московські кореспонденти газет „Ню Йорк Таймс" і „Вашінгтон Пост" Билл Келлер і Дейвид Ремнік повідомили про рішення неформального об'єднання „Меморіял" вибрати членом керівної комісії цієї групи лавреата Нобелівської премії Алєксандра Солженіцина.

Група „Меморіял" добивається спорудження пам'ятника і музею в пам'ять про мільйони людей, що загинули в результаті репресій 30-их, 40-их і 50-их років. Під програмним документом „Меморіялу" поставили свої підписи понад 50,000 совєтських громадян.

Член комісії „Меморіялу" історик Алєксандер Вайсберг повідомив Келлера, що кандидатура Солженіцина була схвалена на підставі численних усних опитувань совєтських громадян, які назвали, крім письменника, також імена академіка Андрея Сахарова, історика Роя Медвєдєва, редакторів столичних журналів Григорія Бакланова і Віталія Коротича, вченого Дмитрія Ліхачова, поета Євгенія Євтушенка, письменника Анатолія Рибакова, кінорежисера Елєма Клімова і колишнього першого секретаря Московського міського комітету партії Боріса Єльцина.

Видавець Солженіцина Роджер Страус сказав, що письменник знає про намір спорудити пам'ятник жертвам сталінізму, але ніякої офіційної інформації ще не дістав. Р. Страус вважає, що відношення Солженіцина і його родини до спорудження меморіялу залежить від того, чи буде цей пам'ятник присвячений лише людським жертвам, чи також

(Закінчення на стор. 3)

Дж. Буш успішно виступив в Північній Каролайні

Ракі Мавнтейн, Півн. Каролайна. — У середу, 31-го серпня Джордж Буш виголосив дві промови. Виступаючи перед працівниками авіяційного заводу, компанії Бендикс, віце-президент заявив, що своїм першочерговим завданням вважає оберігання, помноження та процвітання американських громадян і звернення великої уваги на проблеми національної безпеки. Слова Буша очевидно досягли мети, оскільки компанія Бендикс, за роки перебування при владі Рональда Регена, добилася значних успіхів. Чимало працівників цього заводу вирішили віддати голоси за республіканців. Один з управителів заводу заявив: „Я добре пам'ятаю що відбувалось до приходу в Білий Дім Рональда Регена. Бачу і розумію що робиться тепер. Дехто серед нас, на жаль, все забули".

Буш і особи, що його супроводжували на сході Північної Каролайни, почували себе так, ніби з'їзд Республіканської партії ще не закінчився. Переважаюча більшість місцевого населення вважають своїм героєм сенатора Джессі Гелмса, найбільш переконаного консерватора в американському Конгресі. До мешканців стейту Массачусетс і порядків, які там панують північні каролайнці ставляться зі зневагою. Активіст місцевого відділення Республіканської партії Джеймс Крісс сказав: „Мас сачусетс не має чим похвалитися, окрім лібералів і лянгустів". Виступаючи в коледжі Веслі, Д. Буш знову повторив основні претенсії до кандидата від демократів, а саме: вето, накладене губернатором на процедуру присяги вірности національному прапорові, ставлення Дукакіса до контролі над озброєнням, надання відпусток злочинцям-рецидивістам і можливе підвищення податків. Критикуючи Буш свого опонента і в промові, виголошеній перед членами Американського легіону в Форт Кемпбелл, „Дукакіс не бажає модерні зувати зброю, котра захищає Америку, і ми не можемо на це не зважати".

Помер адв. Мирон Тадей Утриско

Філядельфія, Па. — Тут, у п'ятницю, 2-го вересня, в ранніх годинах, несподівано помер заслужений громадянин, член Наукового Товариства ім. Шевченка, правник і бизнесмен, адв. Мирон Тадей Утриско, на 80му році життя, осиротивши дружину, членів багатьох товариств, до управ яких він належав, а передусім — Товариства Бойківщина, і всю українську громаду. Відомості про похорон будуть подані пізніше.

ПРЕСА НАПАДАЄ НА КАТОЛИЦЬКОГО СВЯЩЕНИКА М. ГАВРИЛІВА

Львів. — У вівторок, 27-го серпня, у львівській газеті „Вільна Україна" з'явилася стаття „Темні плями в темній історії", автор якої Л. Сухонос зображує отця Михайла П. Гаврилова, як якогось злочинця, за те, що він отримав з-за кордону подарунки. Авторка вважає, що подарунки з-за кордону люди отримують виключно з наміром якихось ворожих дій.

Старші сержанти міліції Мирон Кіш і Борис Гринчук, чергуючи на львівському вокзалі, звернули увагу, що один з пасажирів ніс торбину, з якої просвічувалися закордонні касети для магнітофону. Коли ж помітили, що пасажир має ще й інший багаж, відразу зрозуміли, що тут буде добрий „улов".

Газета „Вільна Україна" вже не вперше виступає з нападками проти о. Гаврилова. Наприклад, 23-го липня ц.р. вона звинувачувала о. Гаврилова в тому, що він постачає в радіостанцію „Свобода" повідомлення з поневоленого краю, а також у тому, що він нібито отримує гонорари від радіо „Свобода", котру „Вільна Україна" називає рупором СІ-Ай-Ей.

Обшукавши о. М. Гаврилова, сержанти міліції, як подає газета, відібрали в нього: радіомагнітофон двокасетний, сім магнітофонів портативних, 75 касет до них, батерійок до магнітофонів, портативний копіювальний апарат, 199 запасних стрічок та бльоки живлення до нього, 2.600 медальйонів, хрестики, міні-ікони, наклейки, різноманітні значки, книги — „Новий завіт" і „Євангеліє", та іншу релігійну літературу. Також відібрали в нього два примірники надрукованої біографії о. М. Гаврилова, віддруковані списки кореспондентів закордонних газет, акредитованих у Москві, візитні картки закордонних гостей, заява до Папи Івана-Павл II, ряд документів Української Гельсінкської Спілки, телеграми й листи, звернення, підписані Чорноволом, братами Горинями та іншими правозахисниками. Відібрали понад 500 карбованців та список витрати грошей і квитанції пошто вих відправлень.

Особливу увагу авторка Л. Сухонос звертає на копіювальний апарат і з обуренням сприймає пояснення о. Гаврилова. Але послухайте його самого:

„Я відпросився на 10 серпня, треба було їхати в Київ, де зі мною мали зустрітися гості з Італії, які мене знають як українського католицького священика. Про зустріч з Фаусто правдоподібно повідомила мене Анна-Галя Горбач із Західньої Німеччини через знайомих, яких саме, зараз не пригадую. Об 11-ій годині 10-го серпня на площі святої Софії до мене підійшов Фаусто, який мав назовні візитку, і ще мужчина і сеньйора. Там на площі вони показали мені і сказали, що дарують усі ці речі. Значки про мої замилування музикою. Фаусто подарував мені касети. Ці речі я віз додому, щоб ними користуватися для власного вжитку, а зайві подарувати. Про те, що копіювальним апара-

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

МІНІСТЕР ЮСТИЦІЇ Ричард Торнберг у Вашінгтоні 30-го серпня оголосив на прес-конференції про успішну міжнародну операцію проти контрабандистів. Операція була проведена з 1-го по 28-ме серпня при співпраці 30-ти країн, головно Південної і Центральної Америки, але з участю европейських і азійських держав. В ході цієї небувалої в історії операції проведено 1.200 арештів, знищено 118,000 плянтацій кокаїни, 13 лябораторій по виготовленню кокаїни, сім летовищ для контрабандистських літаків, захоплено одинадцять тонн кокаїни, 224 тонни маріхуани та 3,8 міл.дол. готівкою. „Цифри важливі, але ще важливіше те, що „кокаїнові барони" тепер розуміють: цивілізовані країни будуть і надалі боротися проти них спільними зусиллями" — заявив міністер юстиції ЗСА. Торнберг підкреслив, що ніколи раніше між різними країнами не було такого тісного співробітництва в боротьбі з наркотиками.

В ТЕЛЛАГАСІ, СТЕЙТ Фльорида, 30-го серпня — ФБІ провело успішні заходи, що запобігли втечу західньонімецького громадянина Вернера Брюкгавзена, засудженого 1987 року за контрабанду технології оборонного значення до комуністичних країн. В суботу, 28-го серпня, увечері на подвір'ї місцевої тюрми, де утримувався контрабандист, почав приземлюватись гелікоптер, на якому Брюкгавзен мав намір втекти. Він кинувся до літака але на відстані семи метрів від нього був схоплений працівником ФБІ та наглядачами. 30-го серпня представники влади повідомили на пресовій конференції, що заздалегідь знали про підготовку втечі і гелікоптер належав не спільникові Брюкгавзена, а американському митному управлінню. Брюкгавзен обіцяв заплатити 250,000 дол. за влаштовану йому втечу. Для початку він заплатив спільникові 5,000 дол. Прізвище спільника не оголошують, оскільки його ще не зловили. В серпні 1981 року Брюкгавзена притягнули до суду в Лос Анджелесі за порушення законів про експорт і ухил від сплати податків. А в травні 1985 року його арештували в Лондоні та видали до ЗСА. Начальник американського митного управління Вілліям фон Рааб повідомив, що Брюкгавзен незаконно вивозив до СССР та інших комуністичних держав устаткування для виробництва мікрохвильових приймачів та іншу технологію.

31-ГО ВЕРЕСНЯ В Ґрейпвейн, Тексас, потерпів аварію літак, що здійснював політ до Солт Лейк Сіти. В літаку було 97 пасажирів та сім членів екіпажу. Це сталося о дев'ятій годині ранку низько над землею. Очевидці розповідають, що один з моторів загорівся відразу, як тільки літак відірвався від землі. За свідченням врятованих, вони відчули запах диму в салоні для пасажирів відразу після старту. Ще за кілька хвилин пасажири почули гучні вибухи і, звичайно, всі приготувалися до загибелі. Завдяки оперативним діям обслуги летовища і пожежників 80 відсотків пасажирів було врятовано. Обпечених і покалічених відправлено до шпиталю. Коли літак рухнув на землю, від нього відвалилась передня частина разом з пілотами. Тринадцять осіб загинуло, а решта пасажирів і весь екіпаж врятовані.

У зв'язку зі святом Дня Праці (Лейбор Дей), „Свобода" не появиться у понеділок, 5-го вересня. Чергове число газети друкуватиметься у вівторок, 6-го вересня з датою середи, 7-го вересня. У понеділок бюра Головної Канцелярії УНСоюзу і видавництва „Свободи" будуть закриті.

ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА СВЯТКОВАНО УКРАЇНСЬКИМ ДНЕМ НА СЕЛІ СПАДЩИНИ В АЛЬБЕРТІ

На святкуванні Тисячоліття в Альберті, Канада, зліва направо: провінційний міністер культури й багатокультурности Грег Стівенс; пані Л. Мазанковська, дружина прем'єр-міністра; голова Албертської Провінційної Ради Комітету Українців Канади Лідія Шулякевич; заступник прем'єр-міністра Канади Дон Мазанковський і посадник Едмонтону Лаврентій Дікур.

Майже десять тисяч осіб, членів української громади, зібралися разом на святкуванні річного Українського Дня Комітету Українців Канади, в неділю, 14-го серпня 1988 р. День відбувся на Селі Спадщини Української Культури — музеї під відкритим небом, що є власністю провінції Альберти і нею кероване Село розташоване приблизно 50 кілометрів на схід від Едмонтону.

Погода цього дня була надзвичайна - сонце гріло, а легкий вітрець віяв лагідно увесь день. Імпреза офіційно почалася вранці Екуменічним Молебнем. Молебень відправили о. Ярослав Пук з Української Православної Церкви, о. Мирон Хіміі (отців Василіян) з Української Католицької Церкви та Єпископ Роберт Джейкобсон з Євангельсько Лютеранської Церкви.

Після Молебня публіка мала нагоду відвідати історичну частину Села, як також і два шатра, що були спеціяльно поставлені на Український День. Там містилися інформаційні центри багатьох цікавих установ та програм, якими втішається українська громада Альберти, напиклад: українсько-англійська система двомовного шкільного навчання, українська індустрія народних танкових ансамблів та шкіл, та Альбертська Рада Українського Мистецтва.

Між виставками цікавими були: показ традиційної української тканини, надзвичайне мистецтво майстра різьби та вишивки Сте-

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ПРАВЛЯЧА В ЧІЛЕ військова хунта оголосила про висунення генерала Авґусто Піночета єдиним кандидатом на пост президента республіки. 5-го жовтня цього року чілійські виборці під час крайового референдуму вирішать, чи залишиться Піночет при владі. Навіть на випадок перемоги генерала, згідно з конституцією, за рік або два в Чіле відбудуться чергові президентські вибори, на яких Піночетові будуть протистояти діячі опозиції. Чілійська військова хунта складається з чотирьох осіб: командувачих армією, авіяцією, фльотою і поліцією. Сам Піночет, крім виконання президентських обов'язків, займає пост командуючого сухопутними силами. Командуючі фльотою, авіяцією і поліцією вже давно настоюють на заміні Піночета цивільною особою, але конституція, прийнята в 1973 році, передбачає обов'язкову одноособовість при прийнятті законів. Виступаючи недавно в Сантіяго, ген. Піночет пообіцяв і далі „провадити країну шляхом справжньої демократії і всіми силами боротися проти розповсюдження марксизму в Латинській Америці".

НАД АНГЛІЙСЬКИМ МІСТОМ Фарнборо, де відкривається величезна авіяційна виставка-ярмарок, вперше появилися нові совєтські реактивні винищувачі „МІГ-29". Вони будуть представлені у совєтській експозиції. Кореспондент агентства Ройтерс повідомляє, що це перша поява літаків „МІГ-29" у країні-учасниці НАТО. Вперше західні спеціялісти змогли розглянути совєтські винищувачі в липні 1986 року, коли шість „МІГів-29" експонувалися на авіяційній виставці у Фінляндії, яка, як відомо, не входить в НАТО. „Я відчуваю особливе почуття, адже мені довелося стати першим совєтським військовим льотчиком, що приземлився в Англії", — сказав журналістам Анатолій Квочур, головний льотчик-випробувач авіяційного конструкторського бюра М. Мікояна. Газета „Правда" повідомила, що совєтські „МІГи" беруть участь на виставці в Фарнборо для того, щоб дати можливість ознайомитися з ними закордонним покупцям.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40 00 6 months — $22 00 3 months — $12 00 UNA members 1 year — $15 00 Change of address — $1 00 Make check or money order payable to "Svoboda

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді коли автор собі це виразно застеріг допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40 00 на півроку — $22 00 на 3 місяці — $12 00
Для членів УНСоюзу $15 00 річно За кожну зміну адреси — $1 00
Чеки і money orders" виставляти на "Svoboda

P O Box 346 Jersey City N J 07303

День усіх працюючих

Це були „давні добрі часи", коли на 1-ше травня щороку маршували вулицями европейських міст святочно вбрані робітники й робітниці, маніфестуючи свою вірність і свій сантимент до зарібкової праці. Праці, яку вони собі самі вибрали, або яку доля їм накинула, не поменшуючи ні трохи їхньої людської робітничої гідности. Але прийшов в жовтні 1917 року у Москві большевицький переворот і виявилося швидко, що большевики є незрівнюваними спеціялістами у перетворюванні багатих країн у країни нуждарів та у дискредитуванні недавно ще гарних назв і гарних традицій. Так було із словом „товариш''. Співали українці гарну жалібну пісню: „Чуєш, брати мій, товаришу мій...". Тепер слово „товариш" дощенту скомпромітоване. І скомпромітоване першотравневе робітниче свято, перетворене на показ совєтської зброї та на культ тиранів, портретами яких удекорована трибуна на Красній площі у Москві.

В Америці колишнє европейське робітниче свято заступає обов'язковий для всіх стейтів „День Праці" в перший понеділок вересня. В Америці — це День Праці всіх працюючих людей, не тільки заробітчан, але і працедавців, які також працюють. Водночас, за неписаною, але визнаною і закріпленою традицією — щорічний День Праці є наче межовим стовпом поміж літніми вакаціями і поворотом до осінньо-зимової праці. Літо 1988 року було винятково погане і прикре. Спека, що коштувала життя багатьом людям, які не вважаючи на свій пізній вік і не дуже сильне серце зважувалися виходити на вулицю під безмилосердне, смертельно палюче сонце. Посуха вдарила болюче по американському фармерстві, навіть у гірських відпочинкових оселях трудно було знайти тінь під соснами і смереками. І тепер ще, в цьогорічний День Праці не минулося без решти злобне літо 1988 року.

Але скінчилося безділля у громадському житті. Скінчився сезон, у якому з міст із їхніми розпеченими асфальтами втікали активні громадяни, бо вони також люди і в таку спеку просто неможлива ніяка творча праця. І без уваги на погоду, так страшенне химерну і від людських бажань незалежну, треба відновляти працю у всіх ділянках, які дорогі і потрібні громаді.

Тому американський День Праці, один із 10-ти так званих „леґальних" світських свят, вільних від праці, поруч із трьома релігійними святами — Великою П'ятницею, Різдвом і Великоднем — цей День Праці дуже шанований і святкований. Щоб піти назустріч працюючому людові — визначено те свято на понеділок, щоб був триденний довгий кінець тижня. Але кожна медаля має дві сторони. День Праці, який фактично триває три дні, має вже свою традицію: м'ясорубку на американських шляхах. Газети згори передбачають, що напротязі отих трьох днів згине на шляхах Америки 500 до 600 осіб, бо Америка є країною на колесах. І ніякі закони, заборони й кари не всилі перебороти злощасного гону змоторизованих людей, щоб сідали за керму автомашини після того, як випили „тільки два" пива чи „тільки одну" чарку горілки, або — ще гірше, щоб переборопи у собі наліг проковтнути якийсь наркотик. Нещастям на шляхах є також юнаки, які їдуть із дівчиною, в очах якої хочуть показати себе „героями" і легковажать приписану законом швидкість та легковажать червоне світло.

Напередодні Дня Праці треба побажати відновлення і зросту української громадської активности. Усім українським і неукраїнським громадянам цієї країни треба побажати, щоб вони використали триденний відпочинок дійсно для відпочинку і вернулися цілими і здоровими додому з подорожі автомашиною. Треба пригадати, що без праці не існує творче і вартісне життя. Без праці не можна нічого осягнути в політиці, економіці чи культурі. І тому такі відомі із своєї роботящости народи, як німці і японці, сьогодні найбагатші у світі країни, хоч вони обидві були розторощені у Другій світовій війні.

Із Днем Праці 1988 року — в Божу путь!

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Василь Сокіл

БІЙ ВИГРАНО — ВІЙНА ТРИВАТИМЕ

V.

Багатозначним є той факт, що промовцями від усіх республік виступали перші секретарі ЦК партії, тільки одного В. Щербицького ми не побачили на трибуні надзвичайної конференції. Що сталося, і що це означає, — не станемо плести плітки, але задумаймося, чому ніби всі комуністи України доручили маловідомому Б.В. Качурі виступити від імени всієї України на такому важливому форумі? Хоч він титулується секретарем ЦК компартії України, яким він став в нинішню перебудовну пору, — анічогісінько нового, свіжого він не сказав. Не побажавши вислухати, очевидно, промов інших секретарів національних республік, він повторив дижурні формулювання недавнього догматичного мислення, — наприклад: „Товариші, питання національної політики були завжди актуальні, а зараз вони вимагають особливо пильної уваги... В доповіді незрілі проблеми міжнаціональних взаємин продумано розкриті... Висунуто нові підходи... Правильно підкрилена необхідність безкомпромісної боротьби з будь-якими проявами національного егоїзму і місництва... Республіканська партійна організація завжди надавала першорядне значення захистові від різних націоналістичних наскоків..."

Ну, чим це відрізняється від колишнього:

— Національне питання завжди, у всі часи, було під пильною увагою партії... Першорядне завдання — боротьба з будь-якими проявами українського націоналізму і ганебного місництва...

Ані слова про викривлення національної політики, які нагромаджувались протягом десятиріч і не тільки їх не діставали розв'язувати, а навіть не діставали гласного визнання про їх існування, як сказав вірменин Арутюнян. Не існує жодної несправедливости відносно мови на Україні. Не хвилює керівників української парторганізації одверте командування союзних органів у всіх сферах життя й діяльности народу. Хай про це говорять вірмени, литовці, лотиші, киргизи та інші „відсталі" нації. А ми інтернаціоналісти!

Усе гаразд, прекрасная маркізо? Ой, стережіться!

Можна гадати невипадковим і те, що від України виступив колишній перший секретар Полтавського обкому Федір Моргун. Тепер він на вишколі в Москві, — головою державного комітету СССР з охорони природи. Говорив він головним чином про екологічні проблеми, байдужість до яких загрожує існуванню людства на землі, але в його виступі відчувався справжній державницький підхід до розв'язання основних проблем економіки країни, точніше сказати, саме України. „Наші головні проблеми породжені не тим, що у нас мало заводів та фабрик, а, навпаки, тому, що їх у нас надто багато і не таких, які потрібні... Але поперед усього повинні йти питання рятування села. Без цього ми не вирішимо продовольчої проблеми. Село — наша рятівня і в екології."

Делегатами від України були серед інших обрані письменники Ю. Мушкетик, О. Гончар, Б. Олійник. Комуністи письменницької організації дали їм наказ виступити на конференції з низкою важливих питань. На конференції була можливість виступити одному Б. Олійникові. У своїй промові він не зміг торкнутися усіх пунктів даного йому наказу, однак, зосередився на кардинальних питаннях, подавши певні пропозиції. Насамперед, говорячи про минулі роки, він поставив вимогу „опублікувати" „Білу книгу" про чорні часи і до кінця викрити не лише злочини Сталіна, але й визначити міру провини кожного, хто діяв разом з ним, назвати поіменно не лише жертви, але й тих, хто задумував і виконував акти беззаконня. А оскільки в нашій республіці, — сказав він, — терор почався задовго до 37-го року, необхідно оприлюднити ще й причини голоду 1933 року, який позбавив життя мільйони українців, — назвати також поіменно тих, з чиєї вини сталася ця трагедія. Нарешті, — поіменно викрити донощиків, стукачів минулого, тим самим завдати превентивного удару по тих, хто ще й зараз захоче взятися за цю брудну справу".

Одним з найтяжчих наслідків культу є спотворення ленінської національної політики, — сказав він. — В цьому питанні не повинно бути різночитань. На державному рівні треба створити режим найбільшого сприяння функціонуванню рідної мови у всіх сферах і на всіх рівнях суспільства, підкріпивши цей захід правовими законами аж до

(Закінчення на стор. 4)

Михайло Кучер

„ІДЕНТИФІКАЦІЯ" СУМЛІННЯ У СССР

Минулого року у серпні Міжнародна атомна агенція у Відні отримала з Москви звіт-рапорт про причини і наслідки чорнобильської трагедії. Згідно з московським рапортом всьому винні місцеві працівники, обслуга реактора, яка пускала його в дію, виключивши охолодження. Місцеві працівники робили недозволені досліди без відома і дозволу Москви.

Рапорт мав 382 сторінки друку, але справу не вияснює нічого, бо не каже про хибну будову реактора. Чорнобильський реактор побудовано за пляном ВМК-10000, мабуть переданого Москві шпигунами Розенберґами. Крім електричної енерґії реактор виробляє плутоній, потрібний до виробу атомової зброї.

Ота гласність, яку на всі способи відмінає вільна преса, в тому і українська, і в яку входять повідомлення про катастрофу, має педагогічний характер — треба призвичаїти людей до правди, себто до того, чого в Совєтському Союзі нема.

Совєтський рапорт про трагедію в Чорнобилі має в собі й елемент погроз. Захід, мусить допомогти розбудувати атомову ділянку в СССР. Якщо не допоможете — пізніше пожалуєте. Радіяція не потребує виїздних віз. Як наслідок західніх коментаторів огорнув жах. Захід має зрозуміти Ґорбачова і допомогти йому зреалізувати реформи, бо, інакше, буде зле для вільного світу.

Найкраще „розуміє" Ґорбачова Західня Німеччина. Колишній кореспондент „Ді Цайт" у Москві писав, що — Ґорбачов добрий не тільки для Росії (!), але й для решти вільного світу. Треба щоб капіталістичний світ допоміг Ґорбачову в його реформах у своїх власних інтересах. Ґорбачов може бути неуспішний, якщо повірить, що Захід є проти нього, або проти нього виступить об'єднана опозиція — армія і КҐБ.

Щоб усунути із свідомости Ґорбачова підозріння треба йому допомогти. Інакше кажучи, треба щоб Захід допоміг Ґорбачову побудувати комунізм.

Преса совєтської України обмежується описом героїзму людей, які працювали над очищенням території катастрофи, але сказано далеко не все. В естонській газеті, органі Комсомолу, видруковано кілька повідомлень про примусову працю естонських резервістів у Чорнобилі на території великої радіяції. Місцева військова влада сказала естонським резервістам, що вони будуть працювати шість місяців. Естонці проголосили страйк. Тоді їм дали працю в „третій стрефі", де радіяції менше. У першій стрефі з великою радіяцією працювали в'язні.

Совєтська преса і письменники використали нуклеарну трагедію в Чорнобилі для словесної еквілібристики і називають „нову еру" Ґорбачова „стрефою вищої свідомості". Вознесенський пише про „ідентифікацію сумління. Совєтська свідомість стала „вищою приспішеною"!. На питання, як можна сумління „зідентифікувати" совєтська преса не відповідає. Сумління, або є, або його нема.

Нема нічого нового на світі. Цю мудрість знали вже античні римляни. Нема і нічого нового і в СССР. Слово в слово повторюється минула „відлига" після смерті Сталіна. 1953 року журнал „Новый мир" писав — статтю Померанцева — „Про щирість в літературі". „Все, що нам потрібно це щирість". З того часу в Совєтському Союзі постійно, але без наслідків повторюють „Нам бракує правди". По смерті Сталіна люди ще вірили в можливість змін. Люди наївно вірили — дисиденти також, — що вистачить сказати правду і все зміниться на краще.

Гласність Ґорбачова не дала ані одного нового імені літературі. Бажаної правди і розголосу вимагають мало і при тому оглядаються на можливу зміну політики партії. Вимагають менше, як після смерті Сталіна.

Письменників ери гласности минувшина не цікавить, вона небезпечна. „Правда" з носталгією пише про збори письменників і комсомольців 20-их років. Тоді в молодих наївних, інфантальних (дитячих) душах комсомольців була віра в колективізм та інтернаціоналізм. Слова Сталіна була єдиним джерелом правди.

Зле є в СССР. Основа суспільства родина, занепадає, розвалюється. Мало хто поза СССР чув про письменницю-драматурга Людмилу Петришевську, творчість якої найгостріше оскаржує режим. Петришевська пише про чоловіків і жінок, де мужчина ворог жінки. Чоловіки заробляють небагато і не можуть утримати родину. Це провадить до фемінізації чоловіків, що в свою чергу веде до маскулінізації жінок, які мусять утримувати родину.

За відлиги в СССР питали — чого нам так зле? За Ґорбачова відповідь дещо дивна — „для того нам так зле, що фактично нам дуже добре, але ми того не усвідомлюємо. Система, яка запевнює людині працю, хліб і помешкання, „дуже ліберальна". Люди в СССР живуть добре і перевтомлюються на праці. Письменник Айтманов вторує. Він вгадав нову партійну лінію. „Живемо в умовах добробуту, нема у нас голодних, бездомних жебраків". „Літературна газета". В умовах добробуту постає культ речей, матеріяльний чинник стає на перше місце.

Сміливіші совєтські письменники, звертаючи увагу на деґенерацію совєтської людини, припускають, що існує якась „вища сила", а дехто навіть згадує Бога. Того не витримала „Комсомольська правда" і відповів на існування „вищої сили" доктор філософії Кривілєєв в статті „Дитячі залицяння до бозі". Про таке „залицяння" вже давно висловився Ленін: Людина, яка все програла в житті отут на землі, яка не вміє ані любити, ані ненавидіти, яка не вилізла з несвіжих пелюшок і хоче няньки, боїться темної кімнати і марудить (хныкает) до Бога: допоможи! Християнська служба Божа це суцільний плач переляканого раба „Помилуй"! Десять заповідей жаден християнин не виконує, а до „виконання вибирає найлегші". Захлинувшись від плачу „Господи помилуй" — людина звертається до горілки та наркотиків.

Наркологи в Дніпропетровську зробили перегляд наркоманії в школах і перелякались. Учні в школах торгують наркотиками. Міністерство оборони СССР занепокоїлось вислідами наркоманії в школах Дніпропетровська, бо таке явище поширене по цілому СССР. Вояки, які вертаються з Афганістану здебільшого наркомани.

Найбільшу сенсацію все таки викликав VIII З'їзд совєтських письменників, де проголошено, що Андропов, генеральний секретар ЦК КПСС, голова КҐБ кат мадярської революції, був поетом. В його поетичній творчості панують філософічні міркування. Ось, наприклад, — все на світі минає. Життя — це тільки мить. Над нами місяць. Небуття вічність. Життя і смерть йдуть поруч. Але не треба журитися. Виростають нові покоління.

ПРО ЦЕ І ТЕ

ПРО О-КУ НА ВАКАЦІЯХ

Цікаве, чи багато із постійних читачів суботніх фейлетонів О-КИ завважило, що не було їх на призначеному місці і чи відчули його брак?

Але цього виїмково гарячого літа, коли навіть було думати важко, ніхто хіба не відчував браку рубрики „Про це і те", бо взагалі не хотілося вже нічого.

А все ж О-КА на вакаціях має викиди совісти, що не сповняє традиційного свого тижневого обов'язку, хоча, як я вже раніше писала, кожному потрібний відпочинок, зміна місця і людей. Вірна цим переконанням, свої вакації перебувала я у старій, але завжди гарній Европі і хоча як кріпко постановила забути на якийсь час „Свободу" та наші актуальні проблеми — журналістичне око не хоче зовсім спочити, а світ і люди такі цікаві.

Зокрема цікаво, коли можна спостерігати все не з точки зору туриста, не з автобусу, в якому провідник безустанку все пояснював — але у безпосередній зустрічі з населенням і їхнім життям. А життя, наприклад, у маленькому німецькому містечку зовсім інакше. Вулички чисті, немов саме заметені — із кожного вікна хаток, що нагадують, мов картини із казки про Івася і Ганусю, звисають червоні квіти. Все таке чепурне, спокійне, повільне, що мимоволі насувається на думку, що тут хіба люди не вмирають на серцеві атаки.

Німці, здається, вживаються лише на автострадах, на яких мчать у своїх „Мерцедесах" із шаленою швидкістю — і якось ніде не бачиться поліцистів, щоб їм у тому перешкоджали. Може справді спокійне, повне добробуту, життя вже сьогодні нікого не може задоволити? Наш знайомий, якому 80 років, розповідав, що йому вже „Мерцедес" надто повільний і тому купив собі „Джеґуар", але його товариш у тому самому „квіті" віку з погордою ствердив, що і це спортове авто не їде вистачаючо скоро, тому сам їздить лише „Буґатті", — машиною, що має швидкість понад 300 кілометрів. Інший, доволі молодший віком, знайомий, шукав переживань не на автостраді, але у змаганнях на конях, на які і мене запрошував, щоб побачити його у бистрій їзді.

Приглядаюся тому всьому, прислухуюся до розмов і цілий час насувається мені питання, яке, розуміється з уваги на „добрий тон", не ставлю своїм господарям: „Чи треба програти війну, щоб здобути такий добробут, спокій життя і певність себе?"

Саме ця остання ціха мене неприємно вражає, коли припадково прислуховуюся, як німецький провідник пояснює групі молодих американських туристів виставку з приводу 500-річчя народин німецького гуманіста і публіциста Ульріха фон Гуттена: „Бачите, як писав німецький публіцист у роках, коли Колюмб ще навіть не думав відкривати Америку". Тут мене взяла злість і якесь почуття льояльности і я без вагання сказала голосно свою думку на тему його нетактовної завваги, якою хотів показати вищість европейців, а німців, зокрема. При тому на мене гляділи великими літерами виписані слова У. фон Гуттена на протилежній стіні: „Я буду мати куди чистішу совість, коли буду відверто і звичайно говорити це, що думаю".

Може добре цю постанову, висловлену майже 500 років тому, мати завжди на увазі?

О-КА

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Чи змарнуємо й ці президентські вибори?

Проходить гаряче літо й настав ще гарячіший час, рідкий час: раз на чотири роки — президентських виборів. В американському світі, як у Франковому царстві звірів, заметушилось „все, що виє, гавка, квака", щоб посадити свого кандидата на президентський престол. Лише в нашій громаді — затяжний, вакаційний спокій, якби вибори мали відбутися на Мадагаскарі, чи Того...

Коротка вістка, що десь у приватному бюрі радять над демократичним, можна думати льокальним, комітетом, чи що самітня, почоловічому завзята, пані збирає український республіканський комітет й добуває підписи під нею зладженим закликом, не міняє справи. Українсько-американський політичний світ, або зовсім не існує, або ще спить. „Всякую буде спати", коли вибори за дверима й чому, не варта питати. Без питання відповідь одна: ігноруємо єдину на чотири роки можливість вийти з нашого ґетто в широкий загальнокрайовий світ політики, щоб дати про себе знати й продати свої скупі голоси бодай за одного президентського асистента, як це трапилося „во дні они".

Прямо незрозумілим стає ця інерція наших політичних кіл і легковаження цієї рідкої оказії заманіфестувати, якщо не силу, то бодай існування української групи українських виборців, в обличчі того, що робить наша українська громада в сусідній Канаді. Чи не записатись би нам молодим і старим до якоїсь канадської політичної „фреблівки" й самим, громадно, попробувати, як здобувається міністрів, сенаторів і послів неанґлосаксvolної національної групи, що наші канадські брати й сусіди майстерно роблять. А їх, хоч і при куди приятливіших відносинах, неціпий мільйон!

Мали ми ще недавно — дивним дивом — українського асистента в Білому Домі й втратили його при новому президенті, хоч із цієї самої партії. Не вміли

(Закінчення на стор. 4)

ЯК ПРЕСА ГОТУВАЛА АРЕШТ ІВАНА МАКАРА

II.

Із центральних газет в цю нечисту компанію включається „Комсомольская правда". Автор статті „Хвальки батька Макара" (число з 10-го липня) В. Панов умудрився не згадати жодної із проблем, що піднімалися на мітингу 7-го липня, за те видати цілий набір запліснявілих пропагандистських штампів — про „подкармливаемых с Запада ранее судимых правозащитников" про зв'язки „с зарубежным подрывним центром ОУН", про „бандеровцев, находившихся на службе у германского фашизма", які нібито „уничтожали львовские и другие гетто" тощо (що в перекладі на українську мову звучить так: „про підгодовуваних із Заходу раніш суджених правозахисників", про зв'язки „з закордоним підривним центром ОУН", про „бандерівців, що перебували на службі в німецького фашизму", які, нібито, „знищували львівські й інші ґетта" тощо. — Ред.). Із республіканських газет у тому ж дусі була витримана стаття у „Правді України".

Щоправда, були й спроби приписати слова, сказані Макаром на мітингу 7-го липня, іншим особам. На таке спромігся зокрема все той же Алі Мисюк у статті „Выясним отношения" („Львовская правда" за 6 липня). **Йому відповів у листі до редакції сам І. Макар, що зокрема написав: „Порядність А. Мисюка підросла б хоч на** вершок, якби він не вдався в статті 'Выясним отношения' до хитренького приписування моїх особистих висловів на мітингу 7-го липня, навіть без згадування мого імени, 'Чорноволу та компанії' ".

Очевидно, за підказкою із обкому й репресивних органів преса почала вдаватися не просто до акцентування на окремих висловах Макара, але й до навмисного перекручування їх.

Якщо вірити колезі Алі Мисюка Л. Сухонос з „Вільної України", Макар буцім-то заявив: „Якщо мітинг буде дезорганізований, то він оголошує в місті страйки й безпорядки. Тобто, при допомозі преси вислови Макара підганялися під статтю 187 (З Карного Кодексу УРСР, запроваджену в роки брежнєвського застою, яку Макару через кілька тижнів і пред'явили...

Статті про Макара як захисника „бандерівців" посипалися, як із рогу достатку: („Злочинцям не простимо!", „Чого вони прагнуть?" — „Вільна Україна" з 17-го липня; „Не в той бік, Іване!" — за 20-те липня, та інше). Не втрималась і молодіжна газета „Ленінська молодь", що доти пробувала триматися хоч трохи об'єктивного тону, пишучи про Львівські мітинґи. На „Злий парк" від якогось В. Андрушкова (відповідь „пану Макару" — „Ленінська молодь" від 17 липня) Макар відповів листом Відповідь „Товарищу Андрушкиву", якого газета, звичайно, не надрукувала.

Після такої пропаґандистської підготовки (а були ще й збори по трудових колективах, де людям примусово нав'язували резолюцію з вимогами „карати демагогів і крикунів") прокуратура 24-го липня повідомила про заведення кримінальної справи, про львівські мітинґи, 27-го липня у Макара провели обшук, вилучили деклярацію принципів Української Гельсінкської Спілки та інші аналогічні документи, вилучати які при теперішніх умовах просто ганебно. Після декількох затримань і навіть рукоприкладства (у охоронців застою здають нерви...) 4-го серпня вранці, задовго до ніби-то організованих ним „безпорядків" (тобто жорстокого погрому владою мирного населення міста) за Макаром закрилися двері тюремної камери. Услід йому неслося улюлюкання охоронної преси: „Пропозиції членів так званої ініціятивної групи — це цинічне святотатство і дике коцунство", „Молодого інженера Макара заполонив виданий заокеанським екзаменатором атестат 'звіту Українського народу' — вигукував у „Вільній Україні" відомий реакціонер, недавній „експерт" на політичних процесах застойних років, лавреат премії імени Галана професор Цьох, якому самому місце на лаві підсудних. (Справу про хабарів за прийом в університет тихенько прикрили пару років тому, враховуючи професорські „заслуги" Цьоха). Коли молодого інженера, що з моменту арешту оголосив голодівку протесту, тягнули на допити, із сторінок так званої „Вільної України" неслося: „Кому це сумнозвісний Іван Макар пропонує поставити пам'ятник?"; „Вони хочуть сьогодні не будувати, а руйнувати!", „Яке він має право?", „Ці данайці йдуть до людей з фальшивими дарами, остерігайтесь!", „Такі мітинґи нам не потрібні!", „Скажу одне: Опам'ятайся!", „Макари маленькі починають плювати на наше святе!", „Треба владі вживати силу проти таких ораторів!" і т.п. Партійна преса браво полемізує із людиною з кляпом у роті, замкненою за сімома тюремними замками,.. як і в недавні застійні роки...

Вячеслав Чорновіл

ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ: ЧИ ВИ ВЖЕ ЗГОЛОСИЛИСЯ НА ПОЇЗДКУ ДО ВАШІНҐТОНУ 7-9-го ЖОВТНЯ? ЯКЩО НІ, ЗРОБІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО!

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на **ПАТРІЯРШИЙ ФОНД** зложили:

V — 88

250.00 дол.: Марія Каплиста,
200.00 дол.: Теодозій Гриців,
130.00 дол.: Василь і Ліна Камінські,
По 100.00 дол.: Омелян Михайло і Олена Тишавницькі, д-р Петро Мірчук, Володимир Лехіцький, проф. Володимир Стойко (не принятий гонорар за Симпозій в Саутерн Конн. Стейт Коледжу), Андрій Турчин, Б. і Т. Волошинович, Іван і Марія Деиків,
по 75.00 дол.: Олена Куса, д-р Мирослав і Люба Прокоп, Теодор Зубрицький,
60.00 дол.: Михайло і Теодозія Ґаладза,
по 50.00 дол.: д-р Мирослав Мичковський, Мирослав Мак, Мирон Ґулей, інж. Евген і Ірина Мельник (з нагоди 1000-ліття Християнства в Україні), Андрій і Лідія Закревські, Василь Рой, д-р Леонід і Оксана Мостович, о. Крил. Ярослав і Олександра Шуст (на розбудову Укр. Кат. Університету в Римі),
по 30.00 дол.: І. Підгірний, Діонізій Кузмович,
по 25.00 дол.: Ольга Корван, Василь Сивенький, Галина Костюк (з нагоди 1000-ліття Християнства в Україні), Михайло Дякун, Ірена Крамарчук (замість квітів на могилу бл.п. Ольги Целевич), Володимир Т. Жила, Стефанія Кожушко, Стефан Серабин, Микола Барицький, Люба Мрилоцька, Ігор і Соня Конрад, Ярослав Качай, Віктор і Ольга Лісс, Роман Мельник, Микола Стасів, Володимир Обущак,
по 20.00 дол.: Андрій і Ольга Батенчук (у пам'ять бл.п. Василя Ощипка), Марія Гіщинська, Катерина Марків, Любомир Е. Калинич, Оля Наливайко, Петро Стефанів з Родиною, Йосиф Губчак, Маркіян і Люба Онуферко (у пам'ять бл.п. Василя Ощипка), Іван і Анна Дзівак, Маркіян і Люба Онуферко (у пам'ять бл.п. Дарії Меґик),
по 15.00 дол.: Наталія Власова (у пам'ять сестри бл.п. Мирослави Мокчинської), Любомира Пезанська, Варвара Швед,
13.00 дол.: мгр. Юліян Бачинський,
по 10.00 дол.: Зиновій М. Ґловяк, Анна Б. Ґут, Гелен Назар, Е. Куцій, Петро Грицак, Борис Дурбак, Михайло Барановський,
по 5.00 дол.: Марія Піпа, Джоанна Серединська, Василь Мизяк.

На радіопередачу „Голос Української Діяспори" зложили:
200.00 дол.: Українська Щадниця у Філядельфії, Па. (місячний даток).

905.00 дол.: зі збірки Укр. Патр. Т-ва, Відділ: Боффало, Н.Й. (3-та рата) переслала Оксана Бережницька (Голова Відділу).

У пам'ять бл.п. інж. Стефанії Пушкар зложили:
25.00 дол.: Евген і Ольга Филипович,
по 20.00 дол.: Остап і Ярослава Олесницький, Михайло і Теодозія Депутат.

Листа ч. 0031 — датки в Коговз, Н.Й. — переслав о. Мітр. Володимир Андрушків, зложили:
1,000.00 дол.: о. Мітр. Володимир Андрушків,
60.00 дол.: Микола і Ольга Павлів та Ралф і Нуся Маріяні (у пам'ять бл.п. Стефана Туринського),
20.00 дол.: Володимир Стадник.

Листа ч. 014 — збірка замість квітів на могилу бл.п. Василя Ощипка у Філядельфії, Па., збірку перевів інж. Юліян Головчак, зложили:
по 100.00 дол.: Галя Ощипко, Адріян і Христя Салук, Марта Ощипко,
по 50.00 дол.: д-р Тетяна, Зенон і Таня Цісик (зложено в Березні 88), Тарас Гарас і Орест Гарас та Слава Ткачук з Родиною,
по 25.00 дол.: інж. Юліян і Олена Головчак, Роман і Люба Медіна,
по 20.00 дол.: д-р Романа Навроцька, Модест і Теодора Кузьмович, Оля Повзанюк, Неоніла Городієнко, Никола і Дарія Кенич,
по 15.00 дол.: д-р Лев і Ірена Кушнір, Родина Ковалишин.

Листа ч. 501 — збірка замість квітів на могилу бл.п. Івана Кулиняка у Філядельфії, Па. — збірку перевів інж. Юліян Головчак, зложили:
50.00 дол.: Атанас і Катерина Кобрин,
по 25.00 дол.: інж. Юліян і Олена Головчак, Анна Найдан, д-р Леонід і Ірена Рудницький,
по 20.00 дол.: Стефан і Марія Ковалишин, Василь і Оксана Колінко, Надія Луциняк, Олександер Кобаса, Валентина Дуцилович, Роман і Люба Медуха, Нестор Сум,
15.00 дол.: Зірка Мисько,
по 10.00 дол.: д-р Романа Навроцька, Андрій Стахнів.

Датки на Патріярший Фонд в Клівленд, Ог. — переслав д-р Ярослав Кривяк, зложили:
по 50.00 дол.: Марія Кордуба (в пам'ять чоловіка бл.п. мґр. філ. Юрія Богдана Кордуби), М. Е. Стасюк (в пам'ять бл.п. Юрія Богдана Кордуби), д-р Ярослав Кривяк (в пам'ять дружини бл.п. Мирослави).

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.
Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку: IRS No.: 23-7380645.

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd. • Philadelphia, Pa. 19117

Виставка у бібліотеці

Сьомий Відділ Союзу Українок Америки мав виставку у бібліотеці Акронського університету в Акроні, Огайо. Виставку організувала Наталка М'ягка та інші члени Відділу. Виставка була розміщена на трьох поверхах бібліотеки. На головному поверсі були писанки, кераміка та різьба. Все було під склом та гарно укладено. Пояснення експонатів було виразно написано по-англійськи. На першому поверсі була репліка чудової дерев'яної церкви, був вишитий фелон та інші церковно-релігійні експонати.

На другому поверсі були історичні картини. Вони описали історію України, почавши від поганських часів до козацьких. Були картини Хрищення Руси-України князем Володимиром Великим. Кожна картина мала своє пояснення англійською мовою.

На третьому поверсі були вишивки, серветки, подушки та блюзки з різних околиць України. На цьому поверсі також були ляльки в традиційних строях. Все було гарно уложено та описано. Виставка була дуже гарно опрацьована. Треба похвалити всіх, котрі над нею працювали.

Орися Цибик

З В'ЯЗНИЦІ ОСОБЛИВОГО режиму в Беєр Шеве в Ізраїлі втік Геріцль Авітан — найбільш небезпечний кримінальний злочинець за всю історію існування жидівської держави. Уряд оголосив загальнокрайовий розшук. Заступник начальника управління ізраїльських в'язниць Їцак Нір звернувся радіом до злочинця, що втік, з закликом здатися. Авітана заарештували у Парижі і під конвоєм доставили в Ізраїль. Він був засуджений до двох довічних термінів ув'язнення і поміщений у в'язницю найбільш суворого режиму.

У МІСТІ ЙОНКЕРС був ще один неспокійний вечір. Нові кримінальні звинувачення висунуті на представників Міської ради і якщо найближчим часом це не буде полагодено, то в неділю, 4-го вересня, вони потрапять за грати за відмову розпочати будівництво приміщень для бідних родин в районі, де досі проживали лише білі. Будівництво повинно було розпочатися за наказом Верховного суду стейту. Місто виплачувало величезні штрафи за невиконання цього наказу. Сума штрафів уже досягла 45.000 дол., що явно призведе місто і державні підприємства до банкрутства. Однак представники ради стоять на своєму і їх явно підтримують мешканці міста.

Преса...

(Закінчення зі стор. 1)

том не можна користуватися, я не знав, і тому дуже прошу дати мені користуватись ним для наукової праці

Щодо документів, які були зі мною, то вони були в час мого від'їзду з дому в торбині, і я про них навіть не думав, що вони є зі мною Я нікому їх не показував і не давав. Щодо знайденої деклярації Української Гельсінкської Спілки, то вона мені потрібна як інформаційний матеріял у бібліотеці. Хто мені дав ці матеріяли, я тепер не пригадую. Копіювальний пристрій Фаусто подарував чисто для практичних наукових цілей".

Кореспондентка „Вільної України" Л. Сухонос називає всі ці подарунки гонораром від радіостанції „Свобода" за повідомлення про релігійні проблеми в СССР, зокрема на Україні.

Італійський турист Фаусто на допиті сказав, що віз усі ці речі о. Гавриліву не як подарунок від себе, а за домовленістю з якимось сеньйором Кампано. Крім того, він ще й не вніс їх у деклярацію на митниці.

Не забула Л. Сухонос позлословити й на адресу Анни-Галі Горбач, пишучи таке: „Західньонімецька знайома титулована особа — представниця так званого Закордонного Проводу Української Визвольної Ради, працює в комітеті радіо „Свобода", що є прямим рупором ЦРУ. Сидячи у Західній Німеччині, вона повчає Гавриліва та інших націоналістично настроєних людей, як порушувати закони, роздмухувати попіл згаслого вогнища".

В такий спосіб совєтська преса готує матеріяли для розправи над українськими патріотами.

Український...

(Закінчення зі стор. 1)

цю рідку нагоду використає велика кількість громадян, українців і не-українців, щоб поглянути на скарби нашої культури, нашої Тисячолітньої християнської спадщини.

Адреса Музею 161 Glenbrook Rd., Stamford, Conn. 06902.

Тисячоліття...

(Закінчення зі стор. 1)

Вручення Премії імени Михайла Лучковича. Зліва: Лідія Шулякевич з лавреатом премії державним мужем Амброзом Головачем; з правого боку В. Дячук.

пана Петелицького з Ванкуверу, і Тисячолітній Парадний Віз, яким організатори відвідували головніші фестивалі та імпрези Західньої Канади цього літа, відмічуючи славне Тисячоліття Християнства в Київській Русі — Україні.

Цьогорічний Український День був незвичайно важливим, бо святкуванням цим відмічувано Тисячоліття. Ця річниця важніша від усіх інших, бож вона з'єднує українців по цілому світі у гордім святкуванні тисячі років Християнства, росту народу й держави. Українська культура живе й розвивається до великої міри через ролю, яку у нас відіграє свята Христова віра. Церква, по суті, служить серцем української ідентичности.

Пополудні відбувся концерт на головній сцені Села. Майстер церемоній Юліян Козяк привітав усіх. Він підкреслив, що Український День відбувається в сам день тисячолітнього ювілею, бож саме 14-го серпня 988 року князь Володимир Великий, володар Руси-України, охрестив мешканців Києва в ріці Дніпро.

Лідія Шулякевич, голова Альбертської Провінційної Ради КУК, офіційно відкрила концерт. Пані Шулякевич вітала всіх від імени організаторів та господарів імпрези, дякуючи їм за віддану працю. Вона також підкреслила факт, що в 1988 році відмічується 40-ва річниця одноголосного прийняття Загальної Деклярації Людських Прав Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй.

Хор парафії св. Василія в Едмонтоні відспівав Канадський національний гимн, а відтак два релігійні твори композиторів - віртуозів Дмитра Бортнянського та Артема Веделя. Сестри Ольга та Ірина Федеркевичі з Ллойдмінстеру, що в Альберті, виступили з окремими піснями як сольові співачки. Славний артист Нюйоркської театральної та оперної сцен, тенор Едвар Іванко, виступив з чудовим співом українських традиційних пісень. Йому акомпаньювала піяністка Ірина Тарнавська.

Ансамбль „Шумка" з Едмонтону двічі виступив з танцями під вибагливою хореографією Івана Піхлика. Оркестра 'Прері Прайд' уміло забавляла присутніх репертуаром веселих народних пісень перед концертом і після концерту.

Головну промову Українського Дня виголосив достойний Дон Мазанковський, заступник прем'єр-міністра Канади. Для нього це був незвичайно милий обов'язок, бож Українське Село розташоване саме в його виборчій окрузі. Дон Мазанковський вручив голові пані Шулякевич чек у сумі 50,000 долярів. Ця сума призначена Федеральним урядом на розбудову Українського Центру Мистецтва при Ґрент МекЮен Коледжі в Едмонтоні. Досі Федеральний Уряд дав 600,000 долярів на цю наукову установу, яка має завданням вишкіл професійних українських хорових диригентів та хореографів (мистецьких керівників танцювальних колективів).

Достойний Ґрег Стівенз, провінційний міністер культури й багатокультурности, у своєму привіті підкреслив відданість Провінційного уряду Альберти розвиткові української громади. Крім річної дотації в сумі 100,000 долярів для втримання бюра КУК та постійних працівників у ньому, Провінційний уряд назначив мінімум — півтора мільйона долярів на Український Центр Мистецтва, забезпечену позичку два з половиною мільйона на розбудову Дому Опіки св. Михаїла, та 40,000 на велике святкування українського мистецтва цього року в Едмонтоні та Вегревілі, під назвою „Фестиваль '88' ".

Привіти також особисто склав посадник міста Едмонтону Лаврентій Дікур; між присутніми гостями був посадник міста Вегревілю д-р Росс Кернз.

Уже третій рік підряд на Українському Дні громада вшанувала людину, яка на політичній арені протягом свого професійного життя здобула багато для загальноканадської спільноти та для своєї рідної української громади. Цьогорічним лавреатом Премії ім. Михайла Лучковича став Амброз Головач. Він довгі роки працював для добра громадян Канади, служивши, між іншим, на таких посадах, як член Кабінету Міністрів при Провінційному уряді Альберти, посол до парляменту Федерального уряду Канади і як член Канадської делегації до Об'єднаних Націй в Ню Йорку.

Після концерту, що його закінчив Ед Іванко українським національним славнем, провідники організацій та науково-культурних установ, а також і посли з усіх трьох рівнів уряду, були гостями КУК на спеціяльному прийнятті з солодким і кавою. На цьому річний успішний Український День КУК в Альберті закінчився.

НОВІ ЗВИНУВАЧЕННЯ продовжують надходити на працівників швидкої допомоги. Якщо слідством будуть підтверджені останні скарги, то керівники швидкої допомоги найближчим часом будуть притягнуті до відповідальности через суд.

У ВАШІНҐТОНІ ДО СОВЄТСЬКОЇ амбасади звернувся американський онколог Ричард Розеблат з проханням надати змогу совєтському громадянинові Герогієві Самойловичу приїхати до Америки на лікування, якого гостро потребує. Американська лікарня в місті Гакенсак, Н. Дж., запросила Самойловича на лікування, однак совєтська влада поки що не дала дозволу.

А. Солженіцин...

(Закінчення зі стор. 1)

літературі, музиці і мистецтву, що знищувалися при сталінському режимі. „Письменник вважає, що не лише сталінський, але й інші режими винні у знищенні людей і культури", — додав Стравс.

І Келлер, і Ремнік пишуть що ім'я Солженіцина, яке було раніше в СССР під повною забороною, почало останнім часом появлятися на сторінках різних видань. На думку Келлера, совєтський уряд стоїть тепер перед малоприємною дилемою: або пустити А. Солженіцина в СССР і приймати його з належною повагою, або заборонити письменникові в'їзд, що погано віліб'ється на репутації програми гласности і перебудови. Сам Солженіцин заявив, що повернеться на батьківщину лише в тому випадку, якщо там опублікують всі його твори.

Таке навряд чи станеться бо, як вважає Ремник, уряд може закрити очі на багато зловживань, але ніколи не погодиться з Солженіциним в його трактуванні образу основника комуністичної деспотії в СССР Владіміра Леніна. На думку Солженіцина, Ленін не менший злочинець, ніж Сталін і всі інші совєтські вожді.

Ремнік завершує свою кореспонденцію повідомленням про збори керівництва і активістів „Меморіялу", що відбулися минулого тижня у московському Будинку архітектора. Виступаючі підкреслили, що меморіял не повинен обмежуватися спорудженням монумента чи встановленням пропам'ятної плити. Поряд з пам'ятником повинна бути відкрита бібліотека і музеї терору, на зразок комплексу Яд-Вашем в Єрусалимі, присвяченому пам'яті жертв катастрофи.

Ідея спорудження меморіялу була в принципі схвалена на 19-ій партійній конференції, однак покищо невідомо, коли і в якій формі уряд візьме участь в здійсненні проєкту.

ЯК ПОВІДОМИВ НОРВЕЗЬКИЙ віцеадмірал Рой Брейвик, европейський представник верховного головнокомандуючого військово-морськими силами НАТО в Атлантичному океані, в середу, 31-го серпня, західні союзники почали військово-морські маневри, в яких беруть участь 45,000 військовослужбовців зі ЗСА, Канади, Бельгії, Англії, Данії, Голляндії, Західньої Німеччини, Франції і Норвегії. Навчання проходять у Північній Атлантиці, Норвезькому морі і прибережних водах Норвегії і носить кодову назву „Тімворк-88". Вони завершаться 21-го вересня. В маневрах беруть участь 500 військових літаків і 200 кораблів, а також військовослужбовці кількох родів військ: моряки, морська піхота і летуни. За словами Р. Брейвика, маневри закінчаться висадженням восьмитисячного десанту на північному побережжі Норвегії. На берег висадяться американські, англійські і голляндські морські піхотинці.

У НІЧ З ВІВТІРКА на середу західньонімецька поліція заарештувала двох мужчин, запідозрених у приналежності до терористичної Ірляндської республіканської армії. У північ вони переїхали голляндський кордон на легкому авті „Пежо" і направилися у глиб Західньої Німеччини. Їх затримали біля містечка Вальдфюхт, що розташовани 70 км від кордону з Голляндією. Як повідомив представник західньонімецької прокуратури Алєксандер Прехтель, в авті були знайдені два автомати і два револьвери. Місцева радіостанція повідомила, що була знайдена також вибухівка, але Прехтель не зміг підтвердити це повідомлення. Він заявив, що в одного із затриманих не було документів, а в іншого виявився англійський пашпорт. Прехтель відмовився назвати імена затриманих. У Вальдфюхте розташована невелика англійська частина, що входить у війська НАТО. За цей рік терористи ІРА вбили на території Ірляндії, Англії і континентальної Европи 27 англійських військовослужбовців.

МИНУЛОГО ВІВТІРКА останні загони південноафриканських військовослужбовців залишили територію Анголі. Колона бронетранспортерів, самохідних гавбиць і саперних танкових міношукачів пересікла прикордонну річку Кубанго і зникла в глибині намібійської території. Командування армії Північно-Африканської Республіки не повідомило, куди саме будуть перекинуті виведені війська.

У ДРУГУ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого сина і брата

бл. п. ЕВГЕНА-МАРКІЯНА ВАНЧИЦЬКОГО

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в СУБОТУ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1988 р.
в церкві св. Миколая у Філядельфії,
в церкві оо Василіян у Прудентополіс
в обителі оо Студитів в Римі

Просимо про молитви за спокій душі бл. п. Евгена

У пам'ять нашого незабутнього Ґеня складаємо:

на фонд св. Софії	100.00 дол.
на монастир оо Студитів в Римі	100.00 дол.
на сиротинець в Бразилії	100.00 дол.
для Ганусі Сверстюк	100.00 дол.
для Марка Рубана	100.00 дол.

батьки — ІРЕНА І ТАРАС ВАНЧИЦЬКІ
сестра і брат ОКСАНА І ВОЛОДИМИР

З болем повідомляємо, що дня 31-го серпня 1988 р. відійшов у Вічність на 67-му році життя наш Найдорожчий Муж, Тато і Дідо

бл. п.

ІВАН ЖУК

ПАНАХИДА 2-го вересня 1988 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Волша і Лабелла, Вудгейвен, Н. Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в суботу, 3-го вересня 1988 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, звідки Тлінні Останки будуть перевезені на український цвинтар св. Духа в Гемтонбурґу, Н. Й.

В глибокому смутку:

дружина — АННА
донька — ОЛЬГА з мужем РІЧАРДОМ та донею АННОЮ
син — ВОЛОДИМИР з дружиною МАРІЯННОЮ та донею ЛЯРИСОЮ
та ближча і дальша Родина в Україні.

30-ГО СЕРПНЯ АМЕРИКА звинуватила Москву в порушенні договору про роззброєння. Американський делегат Вільям Бирнс на міжнародній конференції по роззброєнню в Женеві заявив,що будівництво величезної радарної споруди під Красноярськом є порушенням американсько-совєтського договору з 1972 року про обмеження систем протиракетної оборони. Вашінгтон неодноразово звертав увагу на цей радар, що будується в Албакові, оскільки він спрямований всередину СССР,а не назовні, як передбачає договір. Москва стверджує, що радар призначений для того, щоб стежити за сателітами, але американські фахівці запевняють, що його орієнтація зовсім протилежна. Бирнс, директор американського агентства по роззброєнню та обмеженню збройних сил, заявив, що ЗСА не відмовляться від плянів будівництва СДІ (стратегічної оборонної ініціятиви). „Ми її опрацюємо і випробуємо і якщо вона виявиться ефективною, то розгорнемо її.

ОДИН ПАСАЖИР БУВ вбитий і кілька легко поранені, коли у понеділок, 29-го серпня недалеко від австрійсько-німецького кордону зударилися два поїзди — товарний, що йшов з Лінцу, і пасажирський, що йшов з Ліндау в Інзбрук. Причина зудару розслідується.

ГАЗЕТА „ПРАВДА" надрукувала статтю, в якій З'єднані Стейти обвинувачуються в тому, що в кінці сорокових років вони були ініціяторами холодної війни. У статті говориться також, що на Заході все ще існують сили, які підтримують холодну війну. На статтю у „Правді" звернули увагу західні журналісти і дипломати перш за все тому, що надрукована вона в той час, коли американсько-совєтські відносини значно поліпшилися. Саме тепер ЗСА і СССР починають знищувати ракети згідно з підписаним договором. Подруге, стаття ця претендує на ролю „теоретичної". Вона займає цілу сторінку і підписана головою правління агентства преси „Новості" Валентіном Фаліном і одним з провідних правдистів-міжнародників Львом Безименскім. Стаття ні словом не вказує, якою була зовнішня політика СССР у післявоєнні роки і навіть не ставить перед собою мету відповісти на запитання, чому ЗСА повинні були розробляти пляни, зв'язані з війною проти СССР.

ЯК ПОВІДОМИВ НА ПРЕСОВІЙ конференції речник міністерства закордонних справ СССР Геннадій Герасімов, найближчим часом в Совєтський Союз прибуде польська делегація, яка вшанує пам'ять польських офіцерів, розстріляних у Катинському лісі під Смоленськом. Це, однак, не означає, що Москва готова офіційно взяти на себе відповідальність за вбивство тисяч поляків, що попали в полон під час совєтської окупації Польщі восени 1939 року. Москва з самого початку твердила, що польські офіцери були розстріляні восени 1941 року німецькими військами, хоч, на думку західніх істориків, полонені були вбиті НКВД у квітні 1940 року. Після приходу до влади М. Ґорбачова була створена спільна совєтсько-польська комісія для розслідування цієї „білої плями" в історії відносин між Польщею і Совєтським Союзом.

Бій виграно...

(Закінчення зі стор. 2)

притягнення до відповідальности осіб, які перешкоджають розвитку національної культури.

Борис Олійник у своєму виступі говорив і про інші пекучі проблеми, зокрема, про екологічні загрози, які посунулися на Україну. (Варто було б повністю надрукувати в нашій вільній пресі текст його промови. Ще краще, — паралельно з казенною балаканиною слуги Щербицького отого Б. Качури, щоб показати жалюгідний рівень державницького мислення секретаря ЦК компартії республіки.)

Надзвичайна партійна конференція завершила роботу. Схвалено відповідні резолюції, над складанням яких працювали створені комісії. У заключному слові Ґорбачов похвалився, що на цих комісіях в обговореннях виступило майже 150 делегатів і що всі тексти резолюцій після тривалих дискусій були схвалені одностайно.

Резолюції схвалені. Текст їх надрукований в „Правде". Усі шість розділів, на жаль, позначаються багатослів'ям з додатнім критичною аналізою помилок минулих часів, але в багатьох випадках з недостатньо чітким формулюванням практичних завдань. Говорячи про економічні реформи, було більше загальників: „Насамперед треба добитися істотного поліпшення продовольчого постачання країни". Як добитися цього, — сказано: „...через всебічне розкриття потенціялу колгоспів і радгоспів на основі різноманітних форм підряду й аренди, створення кооперативів..." У резолюціях натрапляємо і на заманливі обіцянки: „Конференція схвалює заходи... забезпечити на 2000 рік практично кожну сім'ю окремою квартирою або хатою". (Мимоволі згадуються бравурні гасла: „Наше покоління вже житиме в комунізмі!")

Безумовно, дуже багато потрібно зробити, щоб відбулися справді революційні зрушення у всіх галузях життя суспільства. В резолюціях переважають (хоча й це добре теж!) обіцянки, побажання, пропозиції, рекомендації та вказівки загального звучання: „Конференція підкреслює важливе значення... висловлюється за подальшу демократизацію суспільства... вважає необхідним енергійніш розв'язувати проблеми, які заторкують інтереси жінок, молоді, освіти, науки, літератури, мистецтва!

У розділі „Про демократизацію радянського суспільства та реформу політичної системи" поставлено завдання, які конференція вважає необхідним якнайскорше розв'язати:

— Відкрити максимальний простір самоуправлінню суспільства, створити умови до повного розвитку ініціятиви громадян...

— Опрацювати механізм виявлення і формування інтересів і волі всіх класів і соціяльних груп...

— Забезпечити умови для дальшого вільного розвитку кожної нації і народности...

— Радикально змінити соціялістичну законність і правопорядок з тим, щоб виключити можливість узурпації влади і зловживань, забезпечити надійні гарантії прав і свобід громадян...

— Чітко розмежувати функції партійних і державних органів влади...

Як позитивний результат гласности, резолюції схвалюють появу і діяльність нових громадських асоціяцій і об'єднань, які сприяють справі соціялістичного оновлення. Цим хочуть, здається виправдати однопартійність, запевняючи, що вільний діялог, критика і самокритика, самоконтроля і самооцінка в партії і суспільстві — питання життєвого значення.

У розділі про міжнаціональні взаємини звертають на себе увагу такі давно нечувані формування: „В рамках перебудови політичної системи здійснити назрілі заходи щодо подальшого розвитку і зміцненню радянської федерації на основі демократичних принципів. Мова йде насамперед про розширення прав союзних республік... щоб кожна республіка була зацікавлена в кінцевих результатах своєї господарської діяльности, як основи власного добробуту, примноження багатства всієї держави".

Нарешті в партійному документі зазначено: „Виявляти більше піклування про активне функціонування національних мов у державній, громадській, культурній сфері життя республік".

Можна сказати, на конференції політика перебудови здобула перемогу над її противниками. Однак, це лише один бій, виграний Ґорбачовим, а війна, — напевне, затяжна ще попереду.

Не встигли висохнути чорнила на стенограмах промов делегатів партконференції, як уже з'явилися дивні, якщо не сказати небезпечні заходи, скеровані... на придушення гласности і права народів на волевиявлення. Невже це поворот назад?

Партійні і державні керівники Нагірно-Карабаського автономного району офіційно ухвалили від імени всього населення вийти зі складу Азербайджану і возз'єднатися з матірною Вірменією. Цю волю народу було надіслано на схвалення до Верховної ради СССР.

20-го липня Президія Верховної ради ці законні вимоги народу рішуче відкинула... На тому засіданні, — як повідомив з Москви кореспондент „Ню Йорк Таймсу", — генсек ЦК партії М. Горбачов домінував у дебатах, перебивав промовців, різко обрушувався на керівників обох республік, які підтримали масові демонстрації з вимогами, спрямованими... „проти революційної перебудови". Наступного дня він ще й по всесоюзному телебаченні заявив, що тривалі заворушення у Вірменії інспіровані антиперебудовними силами".

Як відомо, в недавньому минулому ці сили звалися „агентурою іноземних розвідок та підлими націоналістами". Нині генсек знайшов, на його думку вигідніше формулювання: це є провокація... консервативних сил, противників перебудови, які навмисне штовхнули людей на націоналістичні вимоги, щоб скомпромітувати всю велич ідей перебудови і гласности...

Отака діялектика! Все догори ногами!.. А може мали рацію ці промовці на конференції, які погрожували, якої біди може наробити гласність і перебудови? Виходить, до цієї думки схиляється і генеральний секретар? Адже законно висловлені вимоги вірменського народу, який для цього скористався з горбачовської гласности, тепер Ґорбачовим страктовані, як „антидержавна акція противників перебудови, — консервативних і продажних елементів, яких породив період застою і які нині спекулюють на проблемі Нагорного Карабаху".

Президії Верховної ради, очевидно, було мало такої антинародної ухвали, вона для остраху майбутніх організаторів „націоналістичних" вимог жорстоко покарала одного з вірменських активістів Р. Айрікяна. ТАСС повідомило, що він „позбавлений громадянства і видворяється з країни за дії, які завдають шкоду престижу СССР".

Кореспондент „Лос Анжелес Таймсу" 21-го липня з цього приводу зауважив:

„Це вперше після приходу до влади М. Ґорбачова вжито техніку боротьби з інакодумством, яку застосовували в часи Брежнєва проти письменника Олександра Солженіцина та інших дисидентів"

Тоді таке покарання, як відомо у всьому світі, — над звичайно високо підняло престиж диктаторського режиму, — адже, так?!

Так, що ж це, як не поворот назад, до брежнєвської тактики придушення голосу народу? Чого можна чекати далі від перебудови та гласности, якщо провідник „революційних" реформ почав так несподівано перебудовуватися, що сам компромітує їх? Радітимуть тільки консерватори.

Вони починають перемагати.

Чи змарнуємо...

(Закінчення зі стор. 2)

вимогти від нового президента того Дому болай такого одного скромного зв'язкового нашою національною групою, хоч є представники невеличких балтійських громад. Це результат нашої політичної, зокрема, неактивности — раніше й досі!

Вибори, зокрема президентські, це на ділі єдина змога станути й бути порахованими, щоб могти після них ставити вимоги.

Ярослав Падох

Ню Йорк

Стефанія Січко в Чикаго

Останні події в Україні сколихнули душу кожного українця, який носить у своєму серці любов і пошану до Батьківщини, до нашого народу, героїв, що завжди були готові на все в обороні української тідности. Багато пишеться і говориться про „перестройку" в СССР, але її в Україні на практиці не видно. Навпаки, вже є нові жертви зі сторони влади саме в час цієї перебудови. Однак є дещо в цьому часі, чого не було колись. Ми маємо нагоду вітати серед нас людей, яких нам і не снилось у ще недавньому часі бачити. Це Данило Шумук, Олена і Йосип Терелі, Раїса і Микола Руденки, родина Рубанів, молода родина Сверстюків, Оксана Мешко, а останньо Стефанія Січко, яка приїхала до Канади на відвідини своєї родини і мала нагоду відвідувати наші громади в різних містах Канади.

Об'єднання Українських Жіночих Організацій міста Чикаго й околиці подбало про її приїзд до Америки і зараз вона знаходиться в Чикаго, чекаючи на зустріч з громадою у п'ятницю, 9-го вересня о год. 7-ій вечора в парафіяльній авдиторії собору свв. Володимира і Ольги при Оклей і Супіріор. Стефа Січко надзвичайно скромна людина, але відважна і завзята, яка все своє життя посвятила для української справи. Вона сама довголітній політв'язень совєтських концтаборів сталінських часів і мати та дружина трьох політв'язнів. Досить заглянути у список членів Української Гельсінкської Групи, то там знайдемо Петра Січка, мужа Стефанії, Василя Січка — найстаршого сина її, та довгу страдницьку історію їхнього життя. Молодший син, Володя, теж був заарештований за ті самі українські ідеали, писав відозви у різні інстанції, а головне — звернення до американської молоді з проханням апелювати до совєтської влади в обороні переслідуваних молодих людей в СССР. Четверо людей у родині — політв'язні! Чи це не правдива трагедія родини? Сьогодні вони на волі, але заледве чи мають право сповняти свої обов'язки перед Батьківщиною, як їм бажалось би!

Стефанія Січко — мати страдниця, яка своє життя провела або в таборах смерти, або відвідуючи постійно тюрми, де її члени родини відбували присуди. Вона — свідок подій в Україні протягом багатьох років. Вона — захисник прав Української Католицької Церкви, яку влада офіційно зліквідувала, але неофіційно Церква живе. Вона — секретар Комітету Захисту УКЦ. Вона сьогодні серед нас хоче поділитися з нами усіми своїми пережиттями, останніми подіями в Україні та конкретними порадами для нас, як помагати рідним в Україні. Стефа в скорому часі буде вертатися в Україну, щоб далі продовжувати віддану працю для нашої Батьківщини.

Українці Чикаго й околиць! Не поминіть нагоди зустрінутися з нашою посестрою, матір'ю-героїнею наших часів. Прийдіть чисельно у п'ятницю, 9-го вересня, до авдиторії Собору свв. Володимира і Ольги!

З. Б.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Шаховий турнір каси „Самопоміч" у Чикаго

21-го серпня на оселі в Равнд-Лейку відбувся традиційний „Веселий день" каси „Самопоміч" у Чикаго із різноманітною програмою та грошовими виграшами. До багатої програми дня був включений також шаховий турнір. Цього року погода дописала і турнір проведено успішно.

До змагань турніру зголосилося 12 шахістів, з них 7 — члени шахової ланки УАСТ „Леви". Відбулося 5 рунд, це значить, що кожний шахіст розіграв 5 змагань. Грали переможці з переможцями і програні між собою. Час поодиноких змагань — 15 хвилин. В загальному змагуни добре використовували свій час і на 30 розіграних партій тільки три були програні „на час".

Згідно зі швайцарською системою обчислення точок учасники турніру зайняли такі місця:

1. В. Хованський — 4"/9/
2. Дж. МкНамара — 4"/8½/
3. Р. Винниченко — 3½"
4. М. Гончарів — 3"/6.25/
5. І. Полюхович — 3"/6/
6. І. Скульський — 2½"
7. Ю. Юринець — 2"/6.50/
8. П. Гуцул — 2"/5/
9. В. Померший — 2"/4/
10. П. Стецько — 2"/3/
11. С. Винниченко — 1½"
12. І. Остапчук — ½"

Шахісти-переможці, що зайняли перші п'ять місць, одержали грошові нагороди каси „Самопоміч". Організатором і провідником цього шахового турніру був автор цього допису.

Роман Припхан

УСВТ „Ч. Січ" — Юніон Кавнті СК — 0:1

В останніх змаганнях своєї підгрупи в турнірі „Гакер-Пшор", що відбулися 12-го серпня, „Ч. Січ" зазнала мінімальної поразки 0:1 з клюбом Юніон Кавнті і таким чином була елімінована з півфінальної рунди за більшу фінансову нагороду.

У звітовій зустрічі „Січовики" мали значну технічну перевагу, в більшості володіли м'ячем, одначе напад не зумів використати ряд нагод до здобуття голів. Це вперше за кілька років наша дружина не дійшла до півфіналу цього престижевого літнього турніру. В кінцевому показнику табелі ігор „Б" підгрупи дружини зайняли такі місця:

	Точок	Ґолів
1. Байрадінос СК	6:0	5:0
2. Юніон Кавнті СК	4:2	2:1
3. УСВТ „Ч. Січ"	2:4	1:2
4. Академіко СК	0:6	0:4

Дніпропетровське „Дніпро" — лідер Вищої Ліги СССР

Відбулася 17 рунда змагань за чемпіонат Вищої Ліги СССР, в якій більшість українських футбольних клюбів грали на виїздах.

Дніпропетровське „Дніпро", що тепер перейняло від Києва позицію лідера Вищої Ліги СССР, закінчило свою зустріч в Баку з місцевим клюбом „Нефтчі" ремісовим вислідом — 2:2. Ґолі для „Дніпра" здобули Лютий і Сон.

Київ „Динамо" відбуло поїздку до Москви, де при участі мізерної кількости глядачів (13,200) закінчило свої змагання ремісом 1:1 з місцевим „Льокомотивом". Єдиного голя для Києва здобув Заварів.

Харківський „Металіст" зазнав поразки в Ленінграді з місцевим клюбом „Зеніт" вислідом 1:2. Почесного голя для Харкова здобув Ралюченко. В складі „Зеніту" виступають кілька українських талантів — Саленко (здобув голя), Підпалий і Баранник.

Донецький „Шахтар" у себе вдома переміг Московське „Динамо" вислідом 2:0.

Вершок показника табелі ігор Вищої Ліги СССР після тієї рунди:

	Точок	Голів
1. Дніпропетровське „Дніпро"	26:10	24:12
2. Київ „Динамо"	25:7	24:7
3. Ленінград „Зеніт"	21:13	27:21
4. Москва „Спартак"	21:13	22:15
5. Вільнюс „Жальгіріс"	21:13	23:17
6. Москва „Торпедо"	20:14	20:17

Дальші місця займають: Москва „Льокомотив" (18 т.), Єреван „Арарат" (17), Одеса „Чорноморець" (16), Мінська „Динамо" (15), Харків „Металіст" (15), Москва „Динамо" (14), Тбілісі „Динамо" (12), Донецьк „Шахтар" (13), Баку „Нефтчі" (11) і Алма-Ата „Кайрат" (7).

Успіхи українських тенісистів на чемпіонаті СССР

У цьому році змагання чемпіонату імперії проходить на кортах стадіону „Авангард" в Ужгороді на Закарпатті. З українських тенісистів несподіванку справив ужгородець Крочко, який при палкій підтримці українських глядачів упевнено переміг москвича Ольховського — 6:4, 1:6, 6:4. Харківський тенісист Поляков переміг сильного суперника з Грузії Габрічідзе — 7:5, 7:5.

В поодиноких грах Крочко дійшов до півфіналу, в якому зустріне Висанда (Естонія). Поляков разом з Черкасовим у подвійних змаганнях зустрінуть пару Звєрєва і Габрічідзе.

О. Білявський веде у шаховому чемпіонаті СССР

Після семи рунд у шаховому чемпіонаті СССР одноосібним лідером став відомий в шаховому світі український гросмайстер зі Львова Олександер Білявський, який досі здобув п'ять точок. Дальші місця займають Каспаров і Салов — по 4½. Василь Іванчук зі Львова, Юдасін з Ленінграду і Юсупов з Москви — по чотири, Айнгорн, з Одеси, — 3,5 Ваганян, Гавриков і Смірін — по 3,5, Ельвест — 3, Соколов і Галіфман по 3, Маланюк з України і Харитонов — по 2,5, Смислов — 1,5 і Гуревич — 1,5 точки. Триразовий чемпіон СССР Білявський у цьому році брав участь в турнірі за чашу світу (Брюссель, квітень), де вийшов третім після Карпова і Салова. Потім добився нового успіху на сильному міжнародному турнірі в Лінаресі і в другому турнірі за чашу світу (Бельфор, червень). Це не задоволило 34-річного львів'янина, і він тут переміг чвертьфіналістів змагань претендентів Юсупова і Х'яртарсона. Змагання чемпіонату СССР продовжуються в Москві.

(от)

ДРУКАРСЬКИЙ ЧОРТИК

У ч. 164 щоденника з 27-го серпня, друга сторінка, у репортажі Р. Левицького п.з. „На жидівському весіллі", в другій колонці перший рядок пісні треба читати: „На поточку прала", а не „на початку". Ред.